

آينه

جغرافی اسلامی

دوقطبی‌کنندگان جامعه را بشناسیم

● این روزها شاهد هستیم بار دیگر موضوع احمدی‌نژاد مطرح است. قصد نداریم به دلایل آمدن و نیامدن او بپردازیم، گرچه مقام معظم رهبری ناچار شدند برای پیشگیری از خسارت حضور ایشان خود وارد صحنه شوند. اما فضای این روزها اقتضا می‌کند جریان‌شناسی کنیم. پدیده‌ای به نام احمدی‌نژاد با حمایت بعضی از علما نظیر آقای مصباح و جبهه پایداری به یک جریان تبدیل شده است…
دلایل عمده‌ای که در سخنان مقام معظم رهبری درباره کاندیداتوری احمدی‌نژاد مشاهده می‌شود پرهیز از دوقطبی شدن جامعه است که نشان می‌دهد فرهنگ احمدی‌نژادسبب جامعه را دو قطبی می‌کند و این حالت برای کشور مضر است، در بسیاری از جوامع دو حزب قوی رقیب یکدیگر هستند ولی در اولویت آنان منافع ملی کشورشان است. در کشور ما دوقطبی‌شدن یعنی مبارزه با رقیب مسلمان، ایرانی و حذف او از صحنه سیاسی آن‌هم به هر قیمتی، این فرهنگ می‌گوید با تهمت، شنود، پرونده‌سازی رقیب باید از میان برداشته شود، این فرهنگ منافع ملی را فراموش می‌کند. می‌گوییم شما که حرف از وحدت ادیان الهی و وحدت مسلمانان می‌زنید چرا با رقیب این‌گونه تخریبی برخورد می‌کنید. بعضی از آنها که صادق‌ترند می‌گویند این رقبای ما از آمریکا بدترند؟! به‌جز رئیس‌جمهور دولت نهم و دهم همه رؤسای‌جمهور نگاهی ملی داشتند. آنها رئیس‌جمهور همه مردم ایران بودند. جالب اینکه در همین موضوع هم طیف احمدی‌نژاد انسجام نداشتند. در یک زمان یک مدیر مسلمان، ایرانی شیعه را برنمی‌تابند و زمانی صحبت از احترام به مردم اسرائیل می‌کردند؟!

عصر

دموکراسی و آزادی بیان هزینه دارد

● **بهرام قاسمی:** از تحمیل هزینه ناپسب به نظام پرهیز کنیم/ سخنان وزیر اقتصاد آلمان را مغایر با اصول اولیه دیپلماتیک می‌دانیم/ تغییرات در وزارت امور خارجه به منزله تغییر سیاست‌های کلی و کلان نظام نیست/ هیچ‌گاه معضل اساسی غیرقابل حلی میان ایران و ترکیه وجود نداشته است/ در دوره‌ای فضا برای تعامل ایران و ترکیه درخصوص سوریه اصلا وجود نداشت/ ترکیه پساکودتا، اعتماد بیشتری به ایران دارد/ فضای روانی پس از کودتای ترکیه به نفع رابطه تهران – آنکارا بود/ روند گفت‌وگو میان ایران و ترکیه بسیار مثبت و روبه‌جلو است/ تا پیش از کودتا درخصوص برخی جزئیات حتی با ترک‌ها صحبت هم ممکن نبود/ ایران و ترکیه در مقوله سوریه در نقطه‌هایی می‌توانند مکمل هم باشند/ دموکراسی و آزادی بیان هزینه دارد و انتهای که این قاعده را پذیرفته‌اند باید هزینه آن را هم پرداخت کنند. اما این هزینه حد و مرز و حدود و چارچوب‌های مشخص خود را دارد. اگر به مکاتیزم‌ها در کشورهایی که مدعی دموکراسی هستند بازگردید می‌بینید که در حوزه سیاست خارجی حد و حدودی رعایت می‌شود. در حوزه سیاست خارجی هرکسی به خودش اجازه نمی‌دهد که ریز مسائل را که باید بخشی از آن را مقطع خاص زمانی نگافتنی باشد مورد سؤال قرار دهد یا بیان کند.

کیم

سودای سیاست فجری- پهلوی

● **محمد ایمانی:** اگر فلان دولت خصومت‌گرا در مذاکرات برجام، مدیر ارشد اطلاعاتی خود را به عنوان سفیر فرستاد، پذیرفته می‌شود و اگر دولت دیگری، هیاتی را فرستاد که رئیس هیأت آشکارا به رسمیت شناختن رژیم اشغالگر قدس را شرط همکاری خواند یا گفت از اصلاحات دولت در داخل ایران حمایت می‌کنیم، به سبک فجری شنیده و ماس‌تمالی می‌شود. یا اگر شیطان بزرگ تعهداتش را زیرپا گذاشت، به‌جای اعتراض قاطع توأم با اقدام و عمل، توجیه‌گرانی در وزارت خارجه و دولت به صف می‌شوند تا به‌جای کوبیدن به سینه دشمن، به‌عهده‌ی او را توجیه کنند و برخلاف بیان صریح یک سال پیش، حالا بگویند چرا نبود تحریم‌ها برداشته شود و ما صرفا توافق هسته‌ای کرده‌ایم یا اینکه در هیچ‌جای دنیا تمام اجزای یک توافق اجرا نمی‌شود! تا دیروز شرط رفع تحریم‌ها و کنشایش اقتصادی، اعتمادسازی از طریق مهار یا تعلیق و اوراق فناوری هسته‌ای بود تا «روح برجام» حاصل شود (به تعبیر آقای هاشمی «روح برجام این است که اعتماد بین‌المللی به وجود آید که ایران در صد از آزار جامعه بین‌المللی نیست»)… یک ضرب‌المثل آمریکایی می‌گوید «دموکراسی یعنی اینکه دو گری و یک گوسفند رای‌گیری کنند که برای ناهار چه بخورند و آزادی یعنی اینکه گوسفند صاحب حق سلب‌نشندی، بتواند آن رای را به چالش بکشد»؛ درست مثل جالش بی‌رقم علیه نقض برجام در نیویورک؛ و در عوض، توپ و تشر و گستاخی و بی‌ادبی با نمایندگان ملت در مجلس خودمان!
شهریور ۱۳۹۱ بوری آونری (عضو سابق پارلمان رژیم صهیونیستی) در کانتر پانچ نوشت «مذاکراتی که اوباما می‌گوید، یعنی فلسطینی‌ها باید مثل بچه آدم با اسرائیلی‌ها بنشینند و تمرین کنند. گوسفند قائل باید با گرگ قائل بنشیند و برای ناهار تصمیم مشترک بگیرند!»
وقتی پذیرفتید از خود خلق قدرت کنید و تبدیل به بَرّه شوید، لاجرم باید دیپلماتسی التماسی پیشه کنید، حتی اگر گاهی به تعارف خودکار به سمت حریف پرت کنید و ایمیل اعتراضی بفرستید و قیافه معترض به خود بگیرید!

مطالب ارسالی از طرف خوانندگان، هر پنجشنبه، در صفحه «مخاطبان شرق» منتشر می‌شود. مطالب مخاطبان برای اینکه قابلیت چاپ را در این صفحه داشته باشد، باید همراه نام،مشخصات، شماره تماس نویسنده و حداثر در ۶۰۰ کلمه با درج عنوان به آدرس **politics@sharghdaily.ir** ارسالال شود. بدیهی

امنیت و منافع ملی معیار سنجش

کوروش الماسی

از آغاز دولت یازدهم، سیاست‌ها و اعضای دولت ازجمله شخص آقای روحانی پیوسته مورد انتقادات و هججه‌های گوناگون قرار گرفته است. همه سیاست‌ورزان ریشه‌دار، آگاه به امور، منصف و آنها که دغدغه توسعه، امنیت و منافع ملی را دارند، از اهمیت و ضرورت نقد و زیرنظرداشتن رفتار و عملکرد حاکمان آگاهی داشته و موافق آن هستند. اما چیزی که برخی سیاست‌ورزان و منتقدان دولت یازدهم در انتقادات و هججه‌های خود در نظر نمی‌گیرند، این است که نقدها، تعریف، کاربرد و هدفی را دنبال می‌کنند و در صورت رعایت‌نکردن اصول و اهداف نقد، نقد نه‌فقط برای هیچ جناح، گروه یا فردی سود یا منفعتی ندارد بلکه می‌تواند مغایر امنیت و منافع ملی باشد که در چنین حالتی همه نیروهای سیاسی، شهروندان و کشور متضرر می‌شوند.

اگر بپذیریم نظام‌های سیاسی در جهان معاصر برآمده از خواست، نیازها، انتظارات و نظرات شهروندان در امور گوناگون اجتماعی است، آنگاه می‌توان امنیت و منافع ملی را که همانا تبلور خواست، نیازها، انتظارات و نظرات شهروندان در امور گوناگون است یکانه معیار و سنگ محک معتبر و کاربردی برای سنجش عملکرد، اظهارات، انتقادات و رفتار سیاست‌ورزان رسمی و غیررسمی در هر جایگاهی، در نظر گرفت.

امنیت و منافع ملی تعاریف و تفسیرهای گوناگون و جناحی ندارد. امنیت و منافع ملی به شفاف‌ترین و کاربردی‌ترین شکل در نظرات شهروندان که در

از داعش تا خاعش؛ مسئله بغرنج خلافت

حسین درجانی

در پراکندگی اخبار و اطلاعات فعالیت گروه‌های تروریستی، آنچه مغفول می‌ماند، تحلیل کنش‌ها و واکنش‌هاست. بیشتر حوزه‌های خبری است که به تعداد کشته‌ها، نوع بمب‌گذاری و تحولات میدانی درگیری‌ها اختصاص دارد و کمتر نشانی از دلایل رشد و گسترش شاخه‌های مختلف تروریستی در سالیان اخیر می‌بینیم و بسنجیم. تحلیل‌ها نیز اکثرا بدون پشتوانه نظری و بیشتر براساس احساسات ردوگذار با دغدغه‌های فردی و ملی بوده که طبیعتا نمی‌توانند محلی برای تأمل فکری و رهیافتی عملی باشد. در پنج سال گذشته اعضای گروه‌های تروریستی افرادی سرخورده و منزوی از جوامع محلی خویش معرفی شدند که به جنون و افراط کشیده شدند یا حتی در سخنرانی‌ای اعلام‌شد این افراد در‌ب‌وداغان بوده و هیچ وجهه و اعتباری در جوامع خود نداشته؛ یا بی‌سواد و بی‌فرهنگ هستند. این‌گونه اظهارات با صحبت‌های دو سال پیش نوری مالکی، نخست‌وزیر پیشین عراق، هم‌راستاست که با تسخیر موصل از سوی داعش و شوک بزرگ به کشورها همسایه، خام‌رسانه گفت: داعش زمستان عراق را نخواهد دید؛ چراکه آنها در تأمین آب و معاش شهروندان در خواهند ماند و شورش شهری منجر به سقوطشان خواهد شد. حالا شاهد هستیم که نه‌تنها چنین نیست بلکه گستره تحکرات تروریستی فوق‌العاده عجیب و پیش‌بینی‌ناپذیر مرزهای خاورمیانه را درنوردیده و تا خاک فرانسه، بلژیک و آمریکا پیش می‌رود.

جرانی توان معنوی داعش

با گذشت بیش از سه سال از حضور سرزمینی داعش در بخش‌های زیادی از کشورهای عراق، سوریه و تا حدی لیبی؛ این سؤال کلیدی مدنظر نوشاتر حاضر است که چرا با وجود شناخت و بی‌رحمی فرایزنده گروه تروریستی که مبارزاتی تاریخی آن را به سختی می‌توان یافت، تا این حد در بخشی از جوامع خاورمیانه دارای طرفداران سینه‌جاک است؟ داعش چه می‌گوید که پیروانی تا این حد جانپنکار و شقی دارد و حتی کار به جایی رسیده که کودکان بشار در رویت‌روی دوربین‌ها در حال جنایت‌آموزی بدون اندکی لحاظظ قرار می‌دهد. این توان معنوی داعش از کجا آمده و قرار است تا کی و کجا تداوم داشته باشد؟ آیا با ادامه مقابله سخت‌افزاری می‌توان به نابودی گروه‌هایی این‌چنین امید داشت؟ و اینکه گستره عقیدتی داعش تا کجا تداوم دارد و آیا این دلیلی بر غلبه معنوی آن و جذب افراد در نسبت با سایر گروه‌های تروریستی نیست؟

روایت متفاوت از بحران داعش

سیدجواد طباطبایی را می‌توان متفکری صاحب‌نظر در حوزه ایران و خاورمیانه تلقی کرد، چراکه او دیدگاه متفاوتی درباره هر دو حوزه دارد؛ می‌شود با او در بسیاری دیدگاه‌ها موافق یا مخالف بود؛ اما درک و شناختی که از داعش می‌دهد، عمق تفکر را به جای دیگری پرتاب می‌کند. طباطبایی یکی از عوامل گرایش به داعش در میان اعراب مهاجر در اروپا را بحران هویتی می‌داند، بحرانی که از فروپاشی خلافت در دنیای اسلام از سویی و نبود مفهوم ملت در میان آنان از سوی دیگر ناشی شده؛ ازاین‌رو است که تا شخصی

پژواک

است انتخاب متن‌های قابل انتشار، برعهده گروه سیاسی و مدیریت روزنامه خواهد بود؛ اما اسامی همراهان و مخاطبانی که مطالب خود را برای «شرق» ارسال کرده‌اند و موفق نشده‌ایم مطالب‌شان را منتشر کنیم، در همین صفحه ذکر خواهد شد.

از احمدی‌نژاد تا روحانی

محمد خاندن‌ر

تا قبل از روی‌کارآمدن دولت روحانی در سال ۱۳۹۲ نوع رابطه ایران با جهان رابطه‌ای از نوع تخصص و تقابل بوده است. دولت احمدی‌نژاد در هشت سال عملا نشان داد در چارچوب قواعد و نهادهای بین‌المللی، دولتی مسئولیت‌پذیر نبوده است و با تنظیم سیاست خارجی بر مبنای آرمان‌گرایی محض و اتخاذ دیپلماسی تهاجمی، وضعیت تقابل و تنش با جهان را در پیش گرفته بود. مذاکرات بی‌نتیجه هسته‌ای میان ایران و ۵+۱، ارجاع پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت و صدور شش قطع‌نامه از سوی این شورا علیه ایران و به‌تبع آن وضع تحریم‌های ظالمانه، نتیجه ندانستن درک صحیح، همچنین محاسبات دور از عقلانیت دولت احمدی‌نژاد در عرصه سیاست خارجی بوده که موجب هدررفتن منابع مادی و معنوی و بیشتر امنیتی‌شدن فضای منطقه شده بود.

دولت روحانی در همان ابتدا با واقع‌بینی و درک صحیح از شرایط داخلی و بین‌المللی تلاش جدی و اساسی را برای تغییر وضعیت به‌وجودآمده از سوی دولت قبلی به عمل آورد تا وضعیت تنش و تقابل در روابط ایران با جهان را به سمت‌وسوی تعامل تقاهم سوق دهد. دولت تدبیر و امید با درپیش‌گرفتن گفتمان اعتدال توأم با عقلانیت در عرصه داخلی و خارجی، عملا نشان داد که آمادگی لازم را برای تعامل و آشتی و رقابت سازنده بر مبنای احترام متقابل به‌جای رویکرد تقابل و دشمنی با جهان دارد. تلاش گسترده دولت روحانی برای حل‌وفصل

دولت تدبیر و امید با درپیش‌گرفتن گفتمان اعتدال توأم با عقلانیت در عرصه داخلی و خارجی، عملا نشان داد که آمادگی لازم را برای تعامل و آشتی و رقابت سازنده بر مبنای احترام متقابل به‌جای رویکرد تقابل و دشمنی با جهان دارد. تلاش گسترده دولت روحانی برای حل‌وفصل

نیامدن احمدی‌نژاد را جدی نگیرید

فرهاد بدرقه

آقای احمدی‌نژاد، بنا به دلایلی مجوز حضور در انتخابات ریاست‌جمهوری آینده را کسب نکرد و این اتفاق نامنتظره در شرایطی که آقای احمدی‌نژاد، خود را برای حضوری فعال در عرصه رقابت سیاسی آماده می‌کرد، قطب‌های موجود در کشور را به ماتم و شادی‌ای متقابل دل‌مشغول کرد. از این فضای دوقطبی کناره می‌گیرم و با توجه به شرایط سیاسی‌حاکم در کشور به مسئله نیامدن آقای احمدی‌نژاد می‌پردازم.
دراین‌باره سؤالاتی وجود دارد که پاسخ‌گویی به آنها شاید زوایای تاریک این ماجرا را اندکی روشن کند. سؤالاتی مانند اینکه اصولا شرایط لازم برای حضور آقای احمدی‌نژاد در انتخابات پیش‌رو فراهم بود یا نه؟ فضای یاس‌آلود به‌ارث‌رسیده آغشته به رنگ تعدیل و تدبیر و امید، شرایط بد اقتصادی حاکم بر کشور، کارنامه سیاست خارجه منتهی‌شده به برجام، جدای از وعده‌های خروج از رکود اقتصادی یا ملموس دولت یازدهم، ظهور احمدی‌نژادی با شعارهای پوپولیستی و آرمان‌گرایانه را طلب می‌کرد. پس به ظاهر همه شرایط برای حضور آقای احمدی‌نژاد در انتخابات پیش‌رو فراهم بود؛ اما سنت چرخش قدرت، اقناع هواداران دولت یازدهم دراین‌باره که این دولت مظلوم است و وارث مشکلات دولت قبل بوده و حمایت جدی مجدد اصلاح‌طلبان و ائتلاف امید از آقای روحانی، عرصه را برای حضور پیش‌بینی‌شدنی آقای احمدی‌نژاد تنگ کرده بود.

با وجود این سفرهای انتخاباتی احمدی‌نژاد و جنگ رسانه‌ای درباره حضور او در انتخابات، نمایشی برای آمدنش بود. پس چرا نیامد؟ سؤال بعدی اینکه جریان احمدی‌نژادی در ادامه در انتظار چگونه شرایطی است؟ دولت یازدهم در کنار هججه سنگین تبلیغاتی گروه‌های رقیب با بی‌تدبیری و ضعف بعضی از وزرای کابینه‌ش‌که که یک نمونه آن در جریان رد صلاحیت کاندیدای فهرست امید، بعد از مشخص‌شدن نتیجه انتخابات دیده شد و جلوه‌های دیگرش در مواردی مانند لغو زنجیره‌ای سخنرانی‌ها و کنسرت‌های دارای مجوز، باعث القای حس ناامیدی از جریان اعتدال شده؛ با خطر ریزش آرای آقای روحانی مواجه بوده؛ اما با وجود این اامید حمایت مجدد حامیان جریان اعتدال و زمان اندک چهارساله عملکرد دولت یازدهم فرصت بهره‌برداری کافی احمدی‌نژادی‌ها از این ریزش آرا را می‌گیرد. پس جریان احمدی‌نژادی که به ضرورت سیاسی جریان اعتدال واقف است، به دنبال انتخابات کردن این جریان نمی‌رود.
سوی دیگر به نظر می‌رسد که جریان اعتدال پس از دو دوره دولت آقای روحانی، عمر سیاسی عملی زیادی هم نخواهد داشت. با این محاسبات، شاید منطقی به نظر برسد که احمدی‌نژادی‌ها با راهکار این دوره از انتخابات به فکر انتخابات دور سیزدهم باشند؛ چراکه در دولت دوازدهم با توجه به حمایت اصلاح‌طلبان از دولت یازدهم و نبود رقیب جدی آن مانند

آينه ديروز

۹ سال پیش در چنین روزی

کیم

- احمدی‌نژاد در جمع اساتید دانشگاه‌ها: نگاه دانشگاه‌ها باید جهانی باشد
- رئیس دفتر بازرسی ویژه ریاست‌جمهوری درمورد برخورد با مافیای نفتی: با بسیاری از افرادی که در گذشته به ناحق در برخی قراردادهای نفتی ذی‌نفع بودند، برخورد شد
- وزیر بازرگانی: اگر قیمت نهاده‌های تولید تغییر نکند با گرانی مقابله می‌کنیم
- مظاهری: بانک مرکزی پرونق‌ترین دوران خود را می‌گذراند
- رئیس‌جمهور در جلسه هیأت دولت: حق ایران است که برای مذاکره با آمریکا شرط بگذارد
- رئیس سازمان بازرسی کل کشور: آمار سازمان بین‌المللی شفاف نیست

عصر

- رهر معظم انقلاب: دستگاه‌ها برای ارتقای ارزش‌های اخلاقی و ایمان دینی تلاش کنند
- محمود عباس: صلح و امنیت جهان در گرو صلح خاورمیانه است
- محسن رضایی: مشکل دولت نهم عدم تجمع نیروهای انقلاب است
- گزارش متکی از دیپلماسی ایران در نیویورک: تهدیدها را به فرصت تبدیل کردیم

ایران

- تاکید رهبر معظم انقلاب در دیدار هیات دولت: وجود دولت مکتبی زمینه را برای حرکت عمیق فرهنگی فراهم کرده است
- تاکید احمدی‌نژاد بر تداوم ملاقات‌های مردمی مدیران دولتی
- هشدار نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس: اعراب با آمریکا علیه ایران همکاری نکنند
- حدادعادل: پیشنهادهای ایران را به اتحادیه جهانی بین‌المجالس ارائه می‌کنیم
- متکی: بوش چهاردهی جز فقت‌وگو با احمدی‌نژاد ندارد

عقاب

- احمدی‌نژاد: برای ساختن ایران، باید دنیا را بسازیم
- عماد افروغ: به‌جای دعوت از بوش، به‌دنبال برقراری آزادی اندیشه باشیم
- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام: اصولگرایان باید به خلق ارزش‌های جدید بپردازند
- وزیر نیرو: قبل از پایان کار دولت نهم، آب قم شیرین می‌شود
- متکی: آمریکا علیه ایران در شورای امنیت هم‌صدایی ندارد
- مرکز پژوهش‌های مجلس: درستی برخی گزارش‌ها درمورد آمادگی الکترونیکی کشور، زیر سؤال است
- احمدی‌نژاد در جلسه هیأت وزیران: من بحث مناظره با بوش را مطرح کردم، نه مذاکره

جغرافی اسلامی

- مقام معظم رهبری: همه دستگاه‌های دولتی باید در جهت ارتقای ارزش‌های اخلاقی و ایمان دینی جامعه به‌طور جدی تلاش کنند
- احمدی‌نژاد: انفعال در عرصه فرهنگی و علمی همانند انفعال در سیاست منجر به شکست ملت‌ها می‌شود
- تظاهرات مردم عراق علیه طرح‌های اشغالگران آمریکایی
- سران سازمان پیمان امنیت جمعی: مسئله هسته‌ای ایران باید مسالمت‌آمیز حل شود
- بنا حکم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، «نوری‌شاهرویه» رئیس دفتر رئیس مجلس خیرگان رهبری شد
- متکی در سفر به نیویورک: غرب را خلع سلاح کردیم
- دستور رئیس‌جمهور برای تشکیل شورای عالی تدوین برنامه پنجم سازندگی کشور
- رئیس‌جمهور در جلسه هیات دولت و پاسخ به سخنان جورج بوش: ما هیچ‌وقت طالب مذاکره با آمریکا نبوده‌ایم

اطلاعات

- رهبر معظم انقلاب اسلامی: مسئولان ارزش‌های اسلامی را در جهان نهادینه کنند، حرکت عمیق فرهنگی با بودن دولت و رئیس‌جمهور مکتبی فراهم است
- احمدی‌نژاد: رنج این سرزمین از اقتباس و تقلید محض از نسخه‌های غربی و شرقی بسیار جانسوز و تأسف‌آور است
- متکی: آمریکا در شورای امنیت هم‌صدا ندارد
- دبیر کل سازمان کنفرانس اسلامی درمورد هرگونه حمله به ایران به‌شدت هشدار داد
- رئیس‌جمهور: مسئولیت پرونده هسته‌ای با دولت و رئیس‌جمهور است